

ETNISK BAKGRUNN OG DISIPPELFORHOLD

Bakgrunnsstoff *Matt 15,21-28; Luk 7,1-11; Joh 1,3; Apg 10,28.34.35; 11,25-30.*

Minnevers **“For de svake er jeg blitt svak, for å vinne de svake. For alle er jeg blitt alt, for i det minste å frelse noen” (1 Kor 9,22).**

Jim følte seg kalt til å forkynne evangeliet i et fremmed land. Da han kom dit, oppdaget han at folk hadde en opptaksprøve for fremmede som ønsket å ha rett til å bo blant dem. Den fremmede måtte svelge, og ikke spytte ut, en drikk. Hvis ikke den fremmede bestod prøven, måtte han dra sin vei straks, ellers kunne han bli spist av stammen. Jim fulgte med mens stammen tilberedte drikken bestående av melk, spytt, blod, tyggede planter og andre urtelignende ting. Det både luktet og så vemmelig ut. Det eneste han kunne gjøre var å be – og drikke. Til alles forbauelse (især hans egen) drakk han det og klarte å unngå at det kom opp igjen, og dermed fikk han rett til å bli værende.

Vi kan bli nødt til å gjøre de merkeligste ting for å vinne disipler: spise eller drikke underlige ting og være alt for alle mennesker så vi kan vinne noen. Dette er disippelens utfordring, særlig når evangeliet på sin vei rundt jorden når kulturer som noen ganger er vidt forskjellige fra vår egen.

Ukeoversikt Hvilke andre eksempler har vi på at Jesus virket blant andre enn jøder? Hvem var “de som fryktet Gud” og hva kan vi lære av dem når det gjelder disippelforhold? Hva kan vi i dag lære av Antiokiamodellen for det å være en disippel?

SØNDAG

Disipler blant samaritanene

Slå opp til disse tekstene. Hva kan de lære oss om Guds holdning til alle raser og folk? Joh 1,3; Apg 10,28.34.35; 17,26-28; Hebr 2,9.

Skriften taler sitt tydelige språk: Kristus skapte hele menneskeheten, han døde også for alle mennesker, uansett rase, folkeslag eller etnisk bakgrunn. Kristi universelle død, det at hans død gjaldt alle mennesker, burde være mer enn nok til å vise oss hvor avskyelig alle fordommer er for Gud.

Da er det ikke til å undres over at Jesus, mens han var her hos oss, ikke bare talte til jøder, men også til ikke-jøder. Paulus var hedningenes apostel, men allerede Jesus vitnet for dem mens han var her som menneske.

Les Luk 17,11-16 og Joh 4,39-42. Hva er det som skjer her? Hva er tekstenes budskap til oss?

Forrige uke så vi at kvinnen ved brønnen satte fra seg vannkrukene og gikk for å innby folk i landsbyen til å treffe Jesus etter at han hadde fortalt henne alt hun hadde gjort. Hun nevnte også

muligheten for at han kunne være Messias. Skriften sier at mange av dem trodde på grunn av kvinnens vitnesbyrd. Da de traff Jesus, overtalte de ham til å bli, kanskje for å undervise dem.

Historien om de ti spedalske (*Luk 17,11-16*) sier også noe om Jesu innsats for samaritanene. Den tiende spedalske, han som kom tilbake og takket, var samaritan. Da han høylydt priste Gud for det som Jesus hadde gjort for ham, ga han uttrykk for sin takknemlighet for det Jesus hadde gjort for ham. Jesus fortalte samaritanen at det var hans tro som hadde helbredet ham. Det greske ordet for denne helbredelsen uttrykker tanken om å bli frelst. Altså hadde ikke samaritanens tro bare frelst ham fysisk, men også åndelig. Jesus kalte samaritanen en fremmed. Til tross for at han var en samaritan og utlending, diskriminerte ikke Jesus mot ham, men belønnet hans tro. Disse møtene viser at Jesus ikke delte samtidens fordommer.

Til ettertanke **Det er en ting å si at vi ikke skal ha fordommer mot noen, men det er noe helt annet å faktisk være fri for disse giftige følelsene. Hva kan du gjøre for å rykke opp fordommens røtter i ditt eget hjerte?**

MANDAG

De som fryktet Gud

I det første århundre var det noen hedninger som ble kalt “gudfryktige”. De hadde formelt antatt jødedommen, ga gaver til synagogene og gikk på sabbatsgudstjenestene. Men de ga seg ikke inn under proselyttåpen og alle rabbinernes regler. En av dem var offiseren i Luk 7,1-11.

Les Luk 7,1-11. Hva kan disse tekstene lære oss om denne hedenske disippelens tro?

For Jesus var denne offiserens tro “en forsmak på den gjerning som evangeliet skulle utføre blant hedningene. Med glede så han frem til at mennesker fra alle nasjoner skulle samles i hans rike.” – *Alfa og Omega*, bind 4, side 272 (DA:317).

I *Apg 10* er en annen romersk offiser nevnt. Kornelius fryktet Gud og var en from mann. Han var raus overfor de fattige og ba innstendig til Gud. Gud sendte en engel for å fortelle ham at hans gaver og bønner var antatt, og han sendte ham ut for å finne Peter. Peter dro hjem til ham, enda det var mot jødisk skikk å gjøre det, og han ble da også irettesatt for det. Men Gud sa at han ikke måtte kalle det urent, det som han hadde sagt var rent, så som Kornelius.

Da Peter talte hjemme hos Kornelius (*Apg 10,44-46*), avbrøt Den hellige ånd ham med hedningenes pinsedag, til hans jødiske medreisendes forbauselse.

Les Apg 11,1-3. Hvordan reagerte de jødiske tilhengerne av Jesus? Hvorfor virker dette så sjokkerende på oss i dag? Hva kan vi lære av deres handlemåte?

Her var de, som selv var etterfølgere av Jesus, og likevel hadde de ikke fått med seg hele fylden av evangeliet. Vi må passe oss så vi ikke lar det i vår kultur, utdanning eller sosiale bakgrunn som går imot Kristi prinsipper få hindre oss i å leve helt etter den bekjennelsen vi selv roser oss av.

TIRSDAG

Kanaanittene

På et punkt i sin virksomhet trakk Jesus seg tilbake til landet rundt Tyrus og Sidon. Han måtte komme seg bort en stund fordi forholdet til lederne hjemme var blitt anspent. I dette hedenske

området gikk han inn i et hus, men ville ikke at noen skulle få vite om det (*Mark 7,24*). Men en kanaanittkvinne klarte å oppspore ham.

Les Matteus 15,21-28 og svar på disse spørsmålene:

1. Hvorfor tiltalte kvinnen Jesus med et messiansk navn, "Davids sønn"? Hva sier dette om hennes kjennskap til Jesus?

2. Hvordan reagerte disiplene, og hvordan var det typisk for dem?

3. Hva slags appell kom hun med? Hvor hjelpeløs var hun?

4. Hva skjedde som burde ha gjort henne motløs, men som ikke gjorde det?

Til tross for at hun tilhørte et foraktet folk som hadde et langt historisk fiendskap med Israel, til tross for at Jesus innlednings-

vis overså henne, til tross for disiplenes holdning, og til og med til tross for Jesu egne ord til henne, visste hun at Jesus var hennes eneste håp. Kanskje var det fortvilelsen som gjorde henne så utholdende. Hvem vet? Men i siste instans er vi alle like avhengige av Jesus, enten vi innser det eller ikke.

Jesus hadde også en viktig lekse å lære sine egne disipler. Han ville lære dem betydningen av å arbeide for ikke-jøder, og dette gjorde han ved å vise dem forskjellen på den vanlige holdningen og hans egen. De tolv hadde mye å lære om hva det vil si å være disipler.

Til ettertanke Ta en ny titt på denne kvinnen. Hva kan vi lære av hennes holdning, handling, ord og tro som kan gjøre oss til bedre disipler?

ONSDAG

Filip og den etiopiske hoffmannen

En av de mest betagende historiene om det å være en disippel finner vi i *Apg 8,26-40*. Det er historien om Filip og hoffmannen.

Les hele historien (*Apg 8,26-40*) og svar på disse spørsmålene:

1. Hva viser at denne mannen allerede hadde en viss kjennskap til sannheten og at han søkte sannheten?

2. Hvilken rolle spilte Skriften da han ble en disippel?

3. Hva sa Filip måtte til for at han kunne bli døpt?

4. Hva kan vi lære om det å være en disippel av Filip og hans rolle i denne historien? Hvilke egenskaper viste Filip som gjorde ham til et så godt vitne for Herren?

I denne historien spilte Guds forsyn en stor rolle, ikke sant? Etter å ha hørt på engelen traff Filip hoffmannen på veien. Det er også interessant at Filip gikk fra Jerusalem til Gaza (*hvilken symbolsk betydning finner du her?*). Etiopieren later til å ha vært enda en som fryktet Gud. Han satt tilfeldigvis og leste i Bibelen, og ikke bare det, men Jesaja, og ikke bare Jesaja, men den største messianske profetien i hele Bibelen, kapittel 53. Dette kapitlet beskriver selvsagt Kristi stedfortredende død for oss. Så, etter at Filip hadde forklart ham hva det hele betydde, kom de til et sted der det var vann, og hoffmannen ba om å få bli døpt. Alle brikkene falt på plass.

Til ettertanke Les Apg 8,39. Hoffmannen reiste videre, glad til sinns, sikkert fordi han hadde oppdaget at Jesus var død for hans synd. Vi sier gjerne at tro ikke er følelser, og at vi må klynge oss til troen også når vi har det dårlig. Men hvorfor må vi samtidig, som disipler som har fått tilgivelse for vår synd ved Jesu død, alltid ha en plass i vårt hjerte for glede, uansett hvordan vi har det her og nå?

TORS DAG

Menigheten i Antiokia

Den forfølgelsen som ble innledet med steiningen av Stefanus og forfølgelsen under Saulus fra Tarsus, førte evangeliet til mange land. Et av stedene var Antiokia i Syria, der evangeliet først ble systematisk forkynt for hedninger. Lukas sier at Herren stod bak dette initiativet og at “mange kom til tro og vendte om til Herren (*Apg 11,21*). Så stor var veksten at lederne i Jerusalem sendte Barnabas for å hjelpe dem.

Da han kom dit, sikret Barnabas seg Saulus av Tarsus som medhjelper i misjonsarbeidet. Dette fikk en positiv virkning på menigheten. Den vokste, og den fikk en sosial samvittighet og lærte om forvaltning og misjon.

Les Apg 11,25-30. Hva var problemet? Hvordan reagerte menigheten? Hva kan vi lære av dette med tanke på vår misjonsvirksomhet i dag?

Legg også merke til at da Paulus og Barnabas kom til Antiokia, underviste de mange mennesker i et helt år. Hva burde det lære oss om undervisningens betydning når man skal bli disipler?

Apg 13,1-3 avslører mer enn sammensetningen av den første menighet. Vi vet at Barnabas var fra Kypros, og Saulus kom selvsagt fra Tarsus, som heller ikke tilhørte Israel. Manaen var enten en god venn eller pleiebror til Herodes Antipas. Simeon ble kalt Niger, det latinske ordet for “svart”. Lukius var fra Kyréne i Nord-Afrika. Altså var menighetens lederskap etnisk blandet, og enkelte av lederne var slett ikke jøder.

Disse lederne tok sitt disippelforhold på alvor. De tilba Herren med faste og bønn. Det var til denne menigheten, en som tok sitt

disippelforhold alvorlig, at Ånden åpenbarte Guds vilje for misjonsarbeidet. Saulus og Barnabas ble helliget og satt til å føre evangeliet til verdens ende i oppfyllelse av Apg 1,8.

Dermed ser vi i disse versene både misjon, undervisning, helligelse og innvielse av både jøde og hedning som hjørnesteiner i disippelforholdet.

Til ettertanke **Andres behov gir menigheten store anledninger til tjeneste og vitnesbyrd. Det er sikkert mange der du bor som trenger hjelp. I hvilken utstrekning har du benyttet deg av disse behovene for å tjene andre og vitne for dem om Jesus?**

FREDAG

Videre studium

Les *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 626, 627, 1021-1025; *Alfa og Omega*, bind 4, side 269-273 (DA:315-318), “Evangeliet fjerner grenser”; side 342-346 (DA:399-403); *Alfa og Omega*, bind 5, side 175-178 (DA:621-623); Joh 12,20-33; Apg 9,1-31; 22,1-21; 26,2-18.

“Selv hadde han [offiseren] ikke sett Jesus, men det han hørte, hadde inspirert ham til å tro. Tross jødernes formalisme var denne romeren overbevist om at deres religion stod høyere enn hans egen. Han hadde alt brutt gjennom de barrierer av nasjonal fordom og hat som skilte erobrerne fra det folket de hadde erobret. Han viste aktelse for jødernes gudsyndyrkelse og opptrådte vennlig overfor dem som tilbad Gud. I Kristi lære, slik han hadde fått den fremstilt, fant han det som tilfredstilte sjelens trang. Jesu ord fant gjenklang i hele hans åndelige liv.” – *Alfa og Omega*, bind 4, side 269 (DA:315).

Spørsmål til drøftelse **I. Se nærmere på Antiokiamodellen. Hva kan din lokalmenighet lære av denne modellen som kunne gjøre den til et bedre vitne for Kristus?**

2. Som en menighet er adventistene dyktige til å få folk til å bli medlemmer, noe vårt voksende dåpstall viser. Men vi strever med spørsmålet om disippelforholdet og hva vi skal gjøre med disse menneskene når de er døpt. Som vi vet er det altfor mange av de nye som snart forsvinner. Hva er dine tanker om dette? Hvordan har du opplevd å bli en disippel etter at du ble døpt og tilsluttet deg menigheten? Hva skulle du ønske var blitt gjort annerledes i ditt tilfelle? Hva tror du din lokalmenighet både kan og må gjøre bedre for å gjøre disipler av nye medlemmer? Vær forberedt på å snakke om dette i din bibelgruppe.

3. Hoffmannen leste i Jesaja 53. Se gjennom kapitlet og se hva det lærer oss om Jesu død for vår skyld. Hva lærer teksten oss at Jesus gjorde for oss? Hvilket håp tilbyr den? Hvorfor er det så viktig alltid å ha hans død for vår skyld for øye i all vår vitnevirkning? Hvorfor er det også så viktig at vi lar korset stå i sentrum for hele vårt arbeid med å lage disipler?